

علم و فناوری ما نیز باید تاریخ و قصه داشته باشد. ما گاهی از مسائل و جایگاه محلی فناوری غفلت می‌کنیم و فکر می‌کنیم که می‌توانیم با خواندن و یادگرفتن محتوای علم و مقالات و... در لبه‌ی علم قرار بگیریم

دریافت کند و پس از یادگیری، در حاشیه این مطالب به پژوهش بپردازد.

همین‌طور در فناوری نیز باید خطوط تولید و کارخانه‌ها و محصولات فناوری وارد شوند و مهندسان جهان توسعه‌نیافته‌مأموریت تعمیر ونگه‌داری جزئی این تجهیزات را برعهده دارند.

در مقابل این نگاه، نقطه‌نظر فرم به علم و فناوری وجود دارد که در این نگاه، ما در جهان علم و فناوری خود را تماشاگر صرف نمی‌یابیم و به بازیگری در این عرصه فکر می‌کنیم. اگر علم و فناوری در کشوری قصه و تاریخ نداشته باشد، این کشور محکوم به نگاه تماشاگرانه به علم و مصرف محتوای علم و فناوری جهان توسعه‌است.

تاریخ علم و فناوری بیشتر با اشتباه‌ها و آزمایش‌هایی که فهم مسلط بر جامعه علمی را به چالش می‌کشند، به پیش‌رفته است. در فلسفه علم، کارل پوپر و تامس کوهن هرچند بسیار با یکدیگر اخلاف دارند اما هرکدام تصریح می‌کنند که قدم بعدی در علم و فناوری همواره با رد شدن و به چالش کشیده شدن فهم مسلط قبلی پیش می‌آید. همین‌طور ما می‌دانیم که مثلاً کشف پنی‌سیلین یا بعضی اکتشافات شیمی‌آلی و پلیمر معاصر حاصل اشتباه در فرایند آزمایشی بوده‌اند.

تاریخ و قصه داشته باشد. ما گاهی از مسائل و جایگاه محلی و ملی خود در فناوری غفلت می‌کنیم و فکر می‌کنیم که می‌توانیم با خواندن و یادگرفتن محتوای علم و مقالات و... در لبه علم قرار بگیریم.

این فهم اگر درست بود، هر کشوری که اراده می‌کرد، می‌توانست شرکتی مثل بوئینگ را با تمام دستاوردهایش تأسیس کند اما همان‌طور که می‌دانیم این کار بسیار سخت و مشکل خواهد بود و اکثر کشورها برخلاف دسترسی به اطلاعات و دانش فنی و یادگیری دانشگاهی رشته هوا و فضا و مقالات و اسناد ثبت اختراع آن، امکان ساختن یک هواپیمای ساده را هم ندارند.

شرکت بوئینگ از یک تاریخ و پشتوانه عظیم از تحقیق و توسعه و اشتباه و عبرت‌آموزی از اشتباه‌ها و از تجربه ساختن ابتدایی‌ترین هواپیماها تا هواپیماهای پیشرفته امروزی خود بهره می‌برد.

اینجا خوب است توجه کنیم که می‌توان حداقل دو نگاه به علم و فناوری را برشمرد و از هم تفکیک کرد. اول نگاه تماشاگرانه یا نگاه محتوا زده و دوم نگاه بازیگرانه و یا نگاه از نقطه‌نظر فرم. به خصوص در کشورهای کمتر توسعه‌یافته عادت وجود دارد که علم و فناوری در جغرافیایی از دنیا تولید می‌شود و در جغرافیای دیگری مصرف.

در این نگاه، دانشمندان توسعه‌نیافته می‌بایست آخرین مطالب علم را از مجرای مجلات و سایت‌های فهرست‌نگاری

